

15. Pro transplantatsiiu orhaniv ta inshykh anatomichnykh materialiv liudyni: Zakon Ukrainy vid 16.07.1999 r. N 1007-XIV [About transplantation of organs and other anatomical materials to man: Law of Ukraine dated 16.07.1999 N 1007-XIV]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1007-14> [in Ukrainian].

16. Vasiuk N. Rozvytok povnovazhen orhaniv derzhavnoi vlady u sferi okhorony hromadskoho zdorovia [Development of powers of public authorities in the field of public health]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia pry Prezydentovi Ukrainy – Collection of scientific works of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, issue 1, 253-261* [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.09.2018

УДК 342.721:681.3.02

Мехтієва Тетяна Володимирівна,
заступник начальника управління –
начальник відділу державної реєстрації
актів цивільного стану
Управління державної реєстрації
Головного територіального управління
юстиції у Запорізькій області
svpetkov@ukr.net

МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНСТИТУТУ РЕЄСТРАЦІЇ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ТА ЙОГО ЕЛЕМЕНТИ

Стаття присвячена адміністративно-правовому механізму інституту реєстрації фізичних осіб органами виконавчої влади. Розглянуто основні поняття та елементи адміністративно-правового механізму інституту реєстрації людини та громадянина.

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм, інститут реєстрації фізичних осіб, основні елементи адміністративно-правового механізму.

Mehtieva T. MECHANISM OF REALIZATION OF THE INSTITUTE OF REGISTRATION OF PHYSICAL PERSONS AND ITS ELEMENTS

This article deals with the administrative law mechanism of individual person registration institution by the organs of the executive power. It includes the main concepts and elements of the administrative law, mechanism of registration person and citizen.

Key words: administrative law mechanism, individual person registration institution, concepts and elements of the administrative law.

Постановка проблеми. Проголошення незалежності України супроводжується виникненням складних та комплексних суспільних відносин, які потребують правового регулювання, що можливе через вдосконалення діяльності органів державної влади. Українська влада реалізуючи призначення демократичної, соціальної, правової держави створювала умови для реалізації прав і свобод громадян.

Конституція України (ст. 33), відповідно до Загальної декларації прав людини, Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, Конвенції про захист прав людини та основних свобод і протоколів до неї, іншими міжнародними актами всім, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантує свободу пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України.

Невід'ємною складовою функціонування суверенної незалежної держави є формування та реалізація нею державної політики у сфері адміністративно-правового регулювання реєстрації фізичних осіб.

Важливість реформування діяльності органів державної влади у сфері реєстрації громадян та юридичних осіб, зумовлюють необхідність предметного дослідження інституту реєстрації, зокрема фізичних осіб.

До теперішнього часу інститут реєстрації людини та громадянина вивчався або в контексті регулювання міграції іноземних громадян, апатридів, біженців, або в рамках дослідження права громадян на свободу пересування; або з позиції захисту кордонів держави від незаконних мігрантів. По суті облік фізичних осіб, як самостійний інститут адміністративно-правового регулювання до цього часу комплексно не розглядався. Однак, від належного виконання реєстраційної політики залежить ефективне регулювання всіх міграційних процесів, захист прав громадян на свободу пересування, проживання, документообіг та реєстрацію.

Внаслідок зміни відношення держави до цілей регулювання пересування громадян по країні стала можливим

заміна існування інституту прописки на реєстраційний облік громадян за місцем перебування та місцем проживання.

За допомогою реєстраційного обліку, держава вирішує такі важливі для себе задачі як: облік населення; регулювання міграційних потоків; необхідність створення умов для реалізації громадянами прав та свобод, виконання обов'язків перед іншими громадянами, державою та суспільством; підтримка охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки.

На практиці при реєстрації людини та громадянина виникають численні проблеми, пов'язані з нормативним регулюванням даного процесу. Відсутність систематизованого законодавства в області реєстраційного обліку виявляє об'єктивну необхідність аналізу нормативно-правової бази України в області державного управління діяльністю по реєстраційному обліку фізичних осіб у процесі їх проживання на території України.

Таким чином актуальність даної статті обумовлена аналізом складових елементів адміністративно-правового регулювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У роботах з адміністративного права неодноразово досліджувався адміністративно-правовий механізм, про це вказують праці О. Бандурки, Д. Баранника, А. Басова, В. Конопльова, М. Корнієнко, М. Конопльової, В. Авер'янова, Д. Бахраха, Ю. Битяка, Є. Додіна, А. Комзюка, О. Остапенка, В. Петкова та ін.

Проте не зважаючи на низку напрацювань в даній галузі залишається безліч проблем організаційно-правового характеру: відсутність кодифікаційного акту, єдиного реєстру фізичних осіб тощо.

Формулювання цілей статті. Метою даної статті є аналіз адміністративно-правового механізму реалізації інституту реєстрації фізичних осіб та характеристика його елементів.

Виклад основного матеріалу. Проголошення незалежності України супроводжується виникненням складних та комплексних суспільних відносин, які потребують правового регулювання, що можливе через вдосконалення діяльності органів виконавчої влади. Одним з головних обов'язків держави є забезпечення захисту прав і свобод людини і громадянина, у якому інститут реєстрації, зокрема фізичних осіб, відіграє важливу роль. Держава забезпечує життєдіяльність суспільства як системи через використання влади, а право – через нормативне регулювання [1, с. 488]. Тому актуальним завданням сьогодні є здійснення наукового аналізу адміністративно-правового механізму реалізації інституту реєстрації фізичних осіб. Він є важливим складовим процесу забезпечення та захисту конституційних прав та свобод людини та громадянина.

Визначаючи право як юридичний вплив на суспільні відносини, як правове регулювання вольової поведінки учасників суспільних відносин, слід погодитися з думкою В. Селіванова та Н. Діденка про створення сучасних дієвих механізмів правового регулювання [2, с. 10], за допомогою яких забезпечується ефективність юридичного впливу на суспільні відносини, зокрема на відносини у сфері державної реєстрації фізичних осіб.

На наш погляд, бачиться доцільним з урахуванням уточненого правового статусу, завдань і функцій органів виконавчої влади до компетенції яких відносяться ведення державного обліку людини та громадянина більш предметно зупинитися на визначенні механізму адміністративно-правового регулювання їхньої діяльності та складових такого механізму, напрямках його вдосконалення та гарантіях забезпечення надійного функціонування в умовах побудови правової демократичної держави.

Вважаємо, що для кращого розуміння змісту адміністративно-правового регулювання реєстраційної політики держави у сфері ведення спеціальних обліків людини та громадянина необхідно розкрити поняття та сутність таких категорій, як «механізм», «правове регулювання», «механізм правового регулювання».

Найбільш часто термін «механізм» застосовується у техніці й трактується як «пристрій, що передає або перетворює рух» [3, с. 665].

В юриспруденції вживаються такі терміни, як «соціальний механізм», «механізм правотворчості», «механізм дії права», «механізм впливу права на суспільні відносини», «механізм правового регулювання», «механізм правового управління» та інших.

Правове регулювання охоплює різні сторони суспільного життя, а юридичної форми набувають основні й найважливіші види суспільних відносин у різних сферах людської діяльності, які потребують не просто законодавчої форми, а її змістовної правової наповненості. У цьому плані спеціальні юридичні знання про особливості та прояви права, правового регулювання та забезпечення, що досягаються правознавством, дозволяють свідомо і більш точно розібратися у тих соціальних процесах, які зазнають юридичного впливу з боку держави і вимагають свого юридичного впорядкування з одночасним наповненням його правовим змістом [4, с. 32].

Одним із перших вчених, хто розглянув та навів сутність правового регулювання та його механізм, був С.С. Алексєєв. Він зазначив, що правове регулювання – головне, вирішальне визначення правової дійсності, яка розглядається в динаміці з активно-дієвого боку [5].

О.Ф. Скакун під правовим регулюванням пропонує розуміти здійснюване державою за допомогою права і сукупності правових засобів упорядкування суспільних відносин, їх юридичне закріплення, охорона і розвиток [1, с. 488].

Досліджуючи проблеми правового регулювання адміністративно-наглядової діяльності міліції більшість учених, у т.ч. і Х.П. Ярмакі, вважають, що правове регулювання — це правовий вплив держави на суспільні відносини [4, с. 33].

Дослідженню питань механізму правового регулювання значну увагу приділили С.С. Алексєєв [6, с. 79], В.М. Корельський [7, с. 541-546], В.В. Копейчиков [8, с. 220-221], М.І. Матузов, О.В. Малько [9, с. 625], О.Ф. Скакун [10, с. 271] та інші вчені-правознавці.

Поняття «механізм правового регулювання» вперше у юридичну науку ввів і розкрив його зміст С.С. Алексєєв. На погляд ученого, під таким механізмом слід розуміти взяті в єдності сукупність юридичних засобів, за допомогою яких забезпечується правовий вплив на суспільні відносини [11, с. 30; 12, с. 24].

В одному зі своїх досліджень В.М. Горшенєв зробив висновок, що під механізмом правового регулювання маються на увазі способи впливу, реалізації права, а також проміжні ланки – правовідносини, які переводять нормативність права до впорядкованості суспільних відносин [13, с. 154-155].

В.М. Протасов, який досліджував цю категорію, вважає її не завершеною правовою конструкцією, а певною стадією осмислення правової дійсності на шляху до утворення правової системи [14, с. 65]. Категорія «правова система» виступає метою, результатом і водночас інструментом системного вивчення правової дійсності. Розроблення категорії «правова система» зумовлене не тільки широкою постановкою системних досліджень у філософській науці, наявним досвідом застосування системного підходу до деяких окремих питань правознавства, але й насамперед незадовільним станом синтезу правової думки.

Наведені загальнотеоретичні положення стали підґрунтям для визначення механізму адміністративно-правового регулювання вченими-адміністративістами.

Професор І.П. Голосніченко під механізмом адміністративно-правового регулювання розуміє сукупність адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється вплив на відносини, що виникають у процесі реалізації державної виконавчої влади, а його структурними елементами визначає норми адміністративного права, адміністративно-правові відносини, акти тлумачення норм адміністративного права й акти реалізації адміністративно-правових норм і відносин [15, с. 14]. Л.В. Коваль у своєму конспекті лекцій схематично відображає механізм адміністративно-правового відношення, у якому беруть участь три чинники: правова норма, юридичний факт і суб'єкти. При цьому адміністративно-правове відношення, на його думку, є фактом релевантним, бо виникає, змінюється, припиняється внаслідок юридичного факту [16, с. 18].

Сучасний стан розвитку інституту реєстрації людини та громадянина дає підстави стверджувати, що в регулюванні слід поєднувати повноваження декількох різних за своїми призначеннями органів виконавчої влади, аби воно було більш ефективним залежно від завдань, які необхідно вирішувати виключно за допомогою засобів адміністративно-правового регулювання. Тому, з урахуванням реформування всієї системи правоохоронних органів, в основу якого покладено Концепцію адміністративної реформи в Україні [17], особливого значення набувають необхідність створення єдиного нормативно-правового акту який регулював діяльність реєстрації фізичних осіб у державі. На сьогодні існує значна кількість нормативно-правових актів, які регулюють інститут реєстрації, але відсутність систематизованого законодавства в області реєстраційного обліку фізичних осіб виявляє об'єктивну необхідність аналізу нормативно-правової бази в області діяльності органами виконавчої влади реєстраційного обліку людей та громадян з одночасним виробленням заходів щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання інституту реєстрації.

На наш погляд, функціонування механізму адміністративно-правового регулювання діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку інституту реєстрації не порушуючи при цьому основних прав та свобод людини та громадянина, значною мірою залежить від спеціальних адміністративно-правових заходів.

Розглядаючи механізм адміністративно-правового регулювання, С.Т. Гончарук розуміє під ним систему адміністративно-правових засобів (елементів), за допомогою яких здійснюється правове регулювання (упорядкування) суспільних відносин у сфері державного управління [18, с. 23].

Крім зазначеного, механізм правового регулювання складають елементи, обов'язкові на окремих його стадіях. Кожний елемент відіграє специфічну роль у регулюванні діяльності суб'єктів і суспільних відносин, що виникають на їх основі [1, с. 498]. Слід зазначити, що відмінність у трактуванні цього терміна, що в основному полягає в деталізації чи конкретизації значень, впливає у такий спосіб і на наведену характеристику елементів механізму правового регулювання.

Так, А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков характеризують лише три його основні елементи: норми права; правові відносини; акти реалізації прав і обов'язків [19, с. 261].

Деякі науковці, крім зазначених, виокремлюють ще один елемент – категорію «юридичні факти» [20, с. 91].

О.Ф. Скакун, крім конкретизації зазначених основних елементів, вносить до цього переліку й акти застосування норм права [1, с. 498].

С.С. Алексєєв до зазначених елементів додає «правосвідомість» та «режим законності» [21, с. 230].

Слід зазначити, що сама категорія «механізм правового регулювання» виникла у межах загальної теорії права для відображення руху, функціонування правової форми. У подальшому вона розвинулася і знайшла нових

прихильників. У свою чергу, базуючись, як й інші галузеві дисципліни, на принципах і засадах загальної теорії права, адміністративне право теж у певний спосіб реагує на формулювання нових теоретичних аспектів, які стосуються проблеми правового регулювання.

Це дає можливість стверджувати, що сьогодні механізм адміністративно-правового регулювання суспільних відносин розглядається як категорія, що виражає процес переведення нормативності права в упорядкованість суспільних відносин, які регулюються нормами цієї галузі права. Інакше кажучи, правові норми, які використовуються в адміністративному праві, самі по собі є статистичними, а в рух вони приводяться саме за допомогою механізму адміністративно-правового регулювання.

На нашу думку, найбільш повно поняття «механізм адміністративно-правового регулювання» розкрила Т.О. Коломоєць, яка розуміє під цим «сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права» [22, с. 23].

На думку Х.П. Ярмакі, структурними елементами механізму адміністративно-правового регулювання є: норми адміністративного права; адміністративно-правові відносини; акти тлумачення норм адміністративного права; акти реалізації адміністративно-правових норм [4, с. 38].

Правове регулювання діяльності суб'єктів органів виконавчої влади щодо державної реєстрації фізичних осіб забезпечується значною кількістю нормативних актів, які відрізняються один від одного за багатьма ознаками – назвою, юридичною силою, порядком прийняття, набранням чинності, відомчою належністю тощо. Система нормативно-правового регулювання інституту реєстрації становить сукупність законів та підзаконних нормативних актів, які створюють правове поле для її належної реалізації.

Суб'єктами адміністративно-правового регулювання у сфері реєстрації людини та громадянина є система спеціальних органів виконавчої влади, що взаємодіють між собою, між якими розподілені певні державно-владні повноваження щодо державного регулювання інституту реєстрації.

Одним із основних завдань механізму адміністративно-правового регулювання державної реєстрації фізичних осіб є захист конституційних прав та свобод людини та громадянина, а також відновлення порушених прав.

Під механізмом реалізації прав та свобод особи слід розуміти засоби і фактори, що можуть створити умови для реалізації особистих прав людини, передбачених Конституцією України. Перш за все, це право на вільний розвиток своєї особистості (ст.23), право на життя (ст. 27), право на повагу до гідності людини (ст. 28), право на свободу та особисту недоторканність (ст. 29), право на невтручання в особисте та сімейне життя (ст. 32); право на свободу пересування і вільний вибір місця проживання (ст. 33) тощо [23].

Отже, ґрунтуючись на викладеному вище, можна зробити висновок, що адміністративно-правовий механізм регулювання реєстрації – це системи норм, що регулюють відносини у сфері діяльності суб'єктів органів державної влади щодо реєстрації фізичних осіб, спрямованих на реалізацію повноважень між учасниками цих відносин, у випадку порушення яких застосовуються заходи державного впливу.

Основними складовими адміністративно-правового механізму інституту реєстрації людини та громадянина є:

норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів зазначених суспільних правовідносин;

правовідносини у сфері державної реєстрації фізичних осіб як різновид суспільних відносин, які регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх із відповідними суб'єктами органів виконавчої влади;

нормативно-правові акти, які регламентують діяльність суб'єктів органів виконавчої влади, які мають повноваження щодо реєстрації людини та громадянина;

адміністративна відповідальність як складова адміністративного примусу, що застосовується до осіб, які вчинили порушення законодавства у сфері реєстрації людини та громадянина.

Таким чином, механізм адміністративно-правового регулювання у сфері реєстрації фізичних осіб – це сукупність адміністративно-правових засобів впливу на суспільні відносини з забезпечення державної реєстрації людини та громадянина, котрі складаються в процесі адміністративно-розпорядчої діяльності держави.

Головним орієнтиром для розвитку й удосконалення елементів механізму інституту реєстрації, підвищення його ефективності повинні стати спільні інтереси людини та держави. Виступаючи у вигляді юридичної технології задоволення таких інтересів, механізм адміністративно-правового регулювання діяльності вказаних органів державної влади повинен бути соціально ціннісним, з дотриманням конституційних прав та свобод забезпечувати ведення належного обліку людини та громадянина у державі, особисту та громадську безпеку, сприяти визначенню якісно нової регулятивної та соціальної функції держави.

Разом із тим, масштабні організаційно-правові заходи в рамках адміністративної реформи в Україні, на наш погляд, зумовлюють підвищену увагу до питань удосконалення механізму правового регулювання в окремих сферах і галузях життєдіяльності суспільства. Першочергове значення мають механізми, які спрямовані на вдосконалення інституту реєстрації фізичних осіб. Тому актуальності набуває дослідження механізму адміністративно-правового регулювання ведення державного обліку органами виконавчої влади. Також слід

відзначити, що спеціальних комплексних досліджень в адміністративно-правовій науці з цього питання не проводилося. Питання вивчення інституту реєстрації має багатоаспектний характер, а тому є предметом дослідження вчених різних галузей знань: історії, демографії, політології, соціології, філософії, конституційного права України, адміністративної діяльності тощо.

Висновки. Отже, ґрунтуючись на викладеному, можна зробити висновок, що основними складовими адміністративно-правового механізму реєстрації фізичних осіб є:

- норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів зазначених суспільних правовідносин;
- правовідносини у сфері реєстрації фізичних осіб як різновид суспільних відносин, які регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх із відповідними суб'єктами реєстрації;
- нормативно-правові акти, які регламентують діяльність суб'єктів реєстрації фізичних осіб;
- суб'єкти, що мають владні повноваження щодо реалізації реєстраційних повноважень;
- адміністративна відповідальність як складова адміністративного примусу, що застосовується до осіб, які вчинили порушення реєстраційного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Скакун О.Ф. Теорія держави і права : підручник / пер. з рос. Х. : Консум, 2001. 656 с.
2. Селіванов В., Діденко Н. Правова природа регулювання суспільних відносин. *Право України*. 2000. № 10. С. 10-20.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [голов. ред. В.Т. Бусел, редактори-лексикографи: В.Т. Бусел, М.Д. Василюга-Дерибас, О.В. Дмитрієв, Г.В. Латник, Г.В. Степенко]. К. : Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
4. Ярмачі Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні : монографія. Одеса : Юридична література, 2006. 366 с.
5. Проблемы теории государства и права : учебник / под ред. С.С.Алексеева. М. : Юрид. лит., 1987. 448 с.
6. Алексеев С.С. Государство и право: Начальный курс. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Юрид. лит., 1996. 192 с.
7. Теория государства и права. Учебник для юридических вузов и факультетов / Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова. М.: Издательская группа НОРМА — ИНФРА-М., 1999. 570 с.
8. Загальна теорія держави і права / За ред. акад. АПрНУ України, д-ра юрид. наук, проф. В.В. Копейчикова. К.: Юрінком, 1997. 320 с.
9. Теория государства и права: Курс лекцій / Под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. М.: Юристь, 1999. 672 с.
10. Скакун О.Ф. Теория государства и права: Учебник. Х.: Консум; Ун-т внутр. дел, 2000. 704 с.
11. Алексеев С.С. Механизм правового регулирования в социалистическом государстве. М., 1966. 187 с.
12. Алексеев С.С. Общая теория права: Курс в двух томах. Т. 2. М., 1982. 360 с.
13. Горшенёв В.М. Способы и организационные формы правового регулирования в социалистическом обществе. М.: Юрид. лит., 1972. 266 с.
14. Протасов В.Н. Что и как регулирует право: Учебное пособие. М.: Юрист, 1995. 95 с.
15. Голосніченко І.П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття): Посібник. Ірпінь, 1998. 108 с.
16. Коваль Л.В. Адміністративне право: Курс лекцій для студентів юрид. вузів та факультетів. 3-є вид. К.: Вентурі, 1998. 208 с.
17. Концепція адміністративної реформи в Україні. Офіційний вісник України. 1999. № 21. Ст. 943.
18. Гончарук С.Т. Адміністративне право України: Навчальний посібник. К., 2000.
19. Теорія держави і права : навч. посіб. / [А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін.]; за заг. ред. С.Л. Лисенкова, В.В. Копейчикова. К. : Юніком-Інтер, 2002. 368 с.
20. Ведерніков Ю.А. Теорія держави та права : навч. посіб. / Ю.А. Ведерніков, В.С. Грекул. 4-е вид., доп. і перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
21. Теория государства и права : учеб. [для юридических вузов и факультетов] / под ред. С.С. Алексеева. М. : БЕК, 1998. 453 с.
22. Адміністративне судочинство України : підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. К. : Істина, 2008. 216 с.
23. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. К. : Преса України, 1997. 80 с.

REFERENCES

1. Skakun O.F. (2001). *Teoriia derzhavy i prava [Theory of state and law]*. Kh. : Konsum [in Ukrainian].
2. Selivanov V., Didenko N. (2000). *Pravova pryroda reguliuvannia suspilnykh vidnosyn [Legal nature of regulation of social relations]*, *Pravo Ukrainy – The law of Ukraine*, 10, 10-20 [in Ukrainian].
3. Busel V. T. (Eds.). (2005). *Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.) [Great interpretative dictionary of contemporary Ukrainian language (with additional materials)]*. K.: Irpin: VTF "Perun" [in Ukrainian].
4. Yarmaki Kh.P. (2006). *Administratyvno-nahliadova diialnist militsii v Ukraini [Administrative and supervisory*

activities of the police in Ukraine]. Odesa : Yurydychna literatura [in Ukrainian].

5. Alekseev S. S. (Eds.). (1987). *Problemy teorii gosudarstva i prava* [Problems of State and Law Theory]. M.: IURid. lit. [in Russian].
6. Alekseev S. S. (1996). *Gosudarstvo i pravo* [State and Law]. M.: IURid. Lit. [in Russian].
7. Korelskii V. M., Perevalov V. D. (Eds.). (1999). *Teoriia gosudarstva i prava Uchebnik dlia iuridicheskikh vuzov i fakultetov* [The theory of state and law. A textbook for law schools and faculties]. M.:Izdatelskaia gruppa NORMA INFRA-M [in Russian].
8. Kopieichykov V.V. (1997). *Zahalna teoriia derzhavy i prava* [General theory of state and law]. K.: Yurinkom [in Ukrainian].
9. Matuzov N.I., Malko A.V. (1999). *Teoriia gosudarstva i prava* [State and Law Theory]. M.:IURistie [in Russian].
10. Skakun O. F. (2000). *Teoriia gosudarstva i prava* [State and Law Theory]. KH.:Konsum Un-t vnutr del [in Russian].
11. Alekseev S. S. (1966). *Mekhanizm pravovogo regulirovaniia v sotsialisticheskom gosudarstve* [The mechanism of legal regulation in a socialist state]. M. [in Russian].
12. Alekseev S. S. (1982). *Obshchaia teoriia prava* [General theory of law]. M. [in Russian].
13. Gorshenev V. M. (1972). *Sposoby i organizatsionnye formy pravovogo regulirovaniia v sotsialisticheskom obshchestve* [Methods and organizational forms of legal regulation in a socialist society]. M.:IURid. Lit. [in Russian].
14. Protasov V. N. (1995). *CHto i kak reguliruet pravo: Uchebnoe posobie* [What and how regulates the right: A manual]. M.:IURist [in Russian].
15. Holosnichenko I.P. (1998). *Administrativne pravo Ukrainy (osnovni katehorii i poniattia)* [Administrative law of Ukraine (main categories and notions)]. Irpin [in Ukrainian].
16. Koval L.V. (1998). *Administrativne pravo: Kurs leksii dlia studentiv yuryd. vuziv ta fakultetiv* [Administrative law: Lectures course for students of law. universities and faculties]. K.: Venturi [in Ukrainian].
17. Kontsepsiia administrativnoi reformy v Ukraini [Concept of administrative reform in Ukraine]. (1999). *Ofitsiinyi visnyk Ukrainy – Official Bulletin of Ukraine, 21, article 943* [in Ukrainian].
18. Honcharuk S.T. (2000). *Administrativne pravo Ukrainy* [Administrative Law of Ukraine]. K. [in Ukrainian].
19. Kopieichykov V.V., Lysenkov S.L. (Eds.). (2002). *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of state and law]. K. : Yunikom-Inter [in Ukrainian].
20. Vediernikov Yu.A. (2005). *Teoriia derzhavy ta prava* [Theory of state and law]. K.: Tsentr navchalnoi literatury [in Ukrainian].
21. Alekseev S. S. (Eds.). (1998). *Teoriia gosudarstva i prava* [Theory of state and law]. M.:BEK [in Russian].
22. Kolomoiets T.O. (2008). *Administrativne sudochynstvo Ukrainy* [Administrative justice of Ukraine]. K. : Istyna [in Ukrainian].
23. Konstytutsiia Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254к/96-VR [The Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996 No. 254к/96-VR] (1996, July 23). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine. 30, article 141*. Retrieved from zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.10.2018

УДК 342.924:35.072.22(477)(045)

*Завгородня Лариса Олексіївна,
аспірантка кафедри господарського,
повітряного та космічного права
Навчально-наукового юридичного інституту
Національного авіаційного університету
larisazavgor@i.ua*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИЯВЛЕННЯМ, ЗАПОБІГАННЯМ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯМ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

У статті розглянуто поняття та сутність таких категорій як "механізм", "правове регулювання", "механізм правового регулювання". Пропонується під адміністративно-правовим механізмом регулювання відносин, пов'язаних з виявленням, запобіганням та врегулюванням конфлікту інтересів як способу протидії корупції розуміти основоположні засади, які виконують функцію орієнтури та мають визначальне значення для здійснення

Випуск 5. 2018 © Л.О.Завгородня, 2018